

ASER

• Karel Remmelink

LEA EN HAAR ZUS RACHEL WAREN VERWIKKELD IN EEN WEDSTRIJD MET ALS INZET DE AANDACHT VAN HUN BEIDER MAN JAKOB. IN DEZE VERWRONGEN EN ZIEKELIJKE SFEER HAD EERST RACHEL HAAR SLAVIN NAAR VOREN GESCHOVEN EN DAT HAD LEA OP EEN IDEE GEBRACHT. DUS TOEN DE MOGELIJKHEID ZICH VOORDEED, HANTEERDE ZIJ DEZELFDE STRATEGIE. UIT DE GESLACHTSGEMEENSCHAP DIE JAKOB HAD MET ZILPA, WAS EERST DAN GEBOREN. HET ONTLOKTE LEA DE UITROEP 'NU IS HET GELUK GEKOMEN'. BIJ DE GEBORTE VAN EEN TWEDE ZOON RIEP ZE UIT 'IK GELUKKIGE, ALLE VROUWEN ZULLEN MIJ GELUKKIG PRIJZEN'. KENNELIJK LAG HAAR GELUK IN HET KRIJGEN VAN KINDEREN, ZONEN EN HET FEIT DAT DAT OOK DOOR ANDEREN ONDERKEND WERD. LATEN WE HIER GEEN WAARDEORDEEL OVER HEBBEN. DE INGEWIKKELDE EN VOOR ONS ONBEGRIJPelijke RELATIE WAAR ZE DEEL VAN UITMAAKTE WAS MOGELIJK NIET HAAR KEUZE, MAAR DOOR HAAR VADER OPGELEGD. ANNO 2012 ZIJN ER MEERDERE LANDEN OP DE WERELD WAAR ZULKE SITUATIES SPELEN EN WAAR GELUKKIG OOK MENSEN TOT GELOOF KOMEN EN NAAR EEN WERKBARE OPLOSSING ZOEKEN. ER IS EERDER VOORBEDE NODIG VOOR ZULKE SITUATIES DAN EEN MEEWARIGE REACTIE.

De profetie van Jakob luidt: 'Aser, zijn spijze zal vet zijn, en hij zal koninklijke lekkernijen leveren'. Hoewel kort, is deze profetie toch wel duidelijk. Asers nageslacht zou worden gekenmerkt door voedsel, hoogwaardig voedsel gezien de omschrijving dat het geschikt was om hoogwaardigheidsbekleders voor te zetten. Hun voedsel was niet schraal maar vet, in de oudheid een beeld van weelde. Sommige uitleggers leggen een verband met de vruchtbaarheid van het gebied in het beloofde land waar ze zijn gaan wonen. De directe betekenis zal toch zijn dat het een stam is met een hoge levensstandaard. In Jozua 19 wordt verteld waar het gebied ligt dat Aser in bezit nam. Het is het noordwesten van het land zoals we dat op veel kaartjes vinden. Een strook pal aan zee, met onder andere Tyrus als voornaamste plaats. In het boek Richteren in het eerste hoofdstuk wordt ons als kenmerk van het gedrag van de Aserieten gezegd dat zij de Kanaänieten niet verdreven uit hun gebied. We kunnen daarom wel aannemen dat ze vertrouwd waren met een multiculturele samenleving. Israëlieten en Kanaänieten geïntegreerd, door elkaar wonend. In het lied van Deborah in Richteren 5 portretteert ze Aser als volgt: 'hij bleef zitten aan de zeekust en bleef bij zijn havens'. Wat we er uit leren? Hij was niet te bewegen om zich in te zetten voor het volk van God, zijn eigen volk. Hij was op zoek naar handel en hoe die uit te breiden. Dat was waar hij voor leefde. Een hoofdstuk later zien we hem echter wel aansluiten bij andere stammen om zich te verweren tegen Amalek en de stammen uit het oosten. Mozes geeft in Deuteronomium 33 aan, dat Aser gezegend is onder de zonen. 'Hij zij bemind bij zijn broeders en hij dope zijn voet in olie (Hij zal waden door de olijfolie NBV). IJzer en koper mogen uw grendels zijn, uw sterkte moge zijn als uw levensduur'. Als in 2 Kronieken 30 beschreven wordt hoe Hizkia het Pascha weer viert, dan vermeldt vers 11 dat ook uit Aser enige mannen zich verootmoedigden en naar Jeruzalem kwamen. Het is een lieflijk feit dat laat zien dat er toch een geestelijk hart schuil ging achter hun gemakzuchtige en weelderige imago.

Ik heb lang gearzeld over betekenissen en toepassingen die we kunnen ontleen aan de uitspraken van Jakob en Mozes. Het is ontegenzeggelijk dat het goede van deze aarde, de tastbare zegen, naar voren springt. Maar dat niet alleen, er is ook sprake van goede relaties, 'gezegend onder de zonen,' hij had er vijf en 'bemind bij zijn broeders'. Het doet me denken aan het rijke leven dat we mogen genieten in West-Europa. Leven in een milieu van welstand brengt de verleiding met zich mee om het te zien als een verworven recht. Dankbaarheid neemt af, want we hebben er toch voor betaald! Als dat onze houding wordt dreigen we te gaan lijken op de mensen in deze wereld. Natuurlijke gaven, aardse geluk en welvaart maken ons werelds als we er op leunen en we geestelijke zegen daaraan ondergeschikt maken of zelfs verwaarlozen. Een voorspoedig gezinsleven, een gelukkig huwelijk, onze arbeid, gezondheid en ontspanning, ze zouden niet ontaarden in macht en waarden zonder God. Als deze op zichzelf goede dingen de plaats innemen van God zijn we daarmee 'af-God geworden. De Heer Jezus waarschuwt met de woorden 'Wat baat het als je wereldse dingen wint, maar je lijdt geestelijk schade'. Onze toekomstverwachting 'Ik kom spoedig' Op22:20, kan zo maar verzanden in de dingen van deze wereld waarmee we ons omringen. Werelds zijn wordt vaak geassocieerd met slechte dingen,

terwijl ik pleit voor kijken in de spiegel. In welke mate zitten we vast aan of kunnen niet zonder wat God ons geeft in deze wereld?

Ik zie zulke trekjes in het leven van de (groot)ouders van Aser. Jakob en Laban waren aan elkaar gewaagd, maar het leek wel of God buiten stond. Ze dachten in termen van schapen en vee. Beiden hebben nooit genoeg en zijn bang tekort te schieten. Het gaat hun goed in de wereld, maar zelf worden ze er slechter van. Laban heeft zijn beide dochters opgeofferd vanwege zijn hebzucht financieel te profiteren van Jakob.

Anna

De belangrijkste persoon uit het nageslacht vinden we terug in het Nieuwe Testament. Het is de profetes Anna, een dochter van Fanuël. Een weduwe van vierentachtig jaar die niet uit de tempel week, terwijl zij met vasten en bidden God diende, nacht en dag. Toen Jozef en Maria met het kind Jezus in de tempel kwamen, trad zij op hen toe en loofde God. Het was voor haar aanleiding om tegenover allen die de verlossing van Jeruzalem verwachtten, te spreken over dat wat God gedaan had in het zenden van Zijn Messias, naar Luk2:36,37. Als we de typering van Aser nog op ons netvlies hebben is de naam Anna des te opvallender. Genade, of gegeven in genade past niet zo bij het rijke materialisme van de Aserieten. Ze moet uit een godsdienstige familie stammen, want de naam van haar vader Fanuël betekent eigenlijk Pniël, u weet wel de plek waar Jakob tot de ontdekking kwam dat hij oog in oog had gestaan met God. 'Ik heb God gezien'. Een profetes is iemand met een profetische kijk op het leven, iemand die door Gods ogen heeft leren zien. Anna was zo iemand. Toch was ze geen zondagskind, ze was niet voor het aardse geluk geboren, ze at geen koninklijk lekkers en haar voet droop niet van olie en weinigen zullen haar gelukkig hebben geprezen. Dit is aannemelijk als we veronderstellen dat het algemene imago van weduwen (arm en verdrukt) ook voor haar gold. Ik acht het mogelijk dat ze kinderen heeft gehad en een moeizaam leven op de rand van het bestaansminimum. Als we dat voegen bij de status van Jozef en Maria, die we vanwege het feit dat ze duiven offerden (Luk2:24) ook tot de 'minima' mogen rekenen, zien we op heel bijzondere wijze hoe God zich voegt bij de armen. Hij verbindt zich aan hen en juist door hen is er de lof aan God.

Aser en Jakobus

Jakobus wijdt in zijn brief een aantal verzen aan de negatieve kant van rijkdom. Hij richt zich vooral tegen het feit dat de rijke zijn personeel onderbetaalde, vs 4. Het had een dermate omvang aangenomen dat die tot de Heer riepen, opdat Die zou ingrijpen als Hij zou zien hoe onrechtvaardig ze behandeld werden. Jakobus voorspelt dat al hun verzamelen en schrapen hen niet het beoogde zal brengen. Ellende zal over hen komen en hun rijkdom zal verrotten. Laten we niet denken dat het niet op ons van toepassing is. Misschien sluiten we onze ogen voor de minima. Ook anno 2012 is er in West-Europa een groot verschil tussen arm en rijk. Misschien zien we het niet zo aan de kleding en de leaseauto. Toch zouden we ook deze les ter harte moeten nemen, dat God met welbehagen neerziet op die armen daar in de tempel en dat hij niet zoveel heeft met de levensstijl waarin we alles verzekerd hebben en we denken dat ons niets kan gebeuren. De kans dat we dan God langzaam buitensluiten is groot.